

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΜΑΣ.

Τοὺς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς περισσότερο ἀπὸ ἡμᾶς, ὡς ὄντα τόσο ἀβλαβῆ· καὶ μὲν, δὲν τοῦ ἀπευθύνουν προσευχὰς διὰ χονδροχειλέων Κολιάτσου, ἀλλ' οὔτε ἐκπορνεύουν τὴν ἱερωσύνην του διὰ δωρεῶν Ἀθερχίου. Τοὺς ἀγαπᾷ, διότι κἀνὲν Ψυχασάββατον δὲν γνωρίζω νὰ μὴ συνέπεσε μετὰ λαμπρᾶς ἡμέρας, καὶ περ συμπίπτει μετὰ τὸ φθίνοντος χειμῶνος καὶ μυρίζοντος ἔαρος· καὶ εἶναι τόσο βέβαιον ὅτι ὁ θεὸς κάμνει τὸν καλὸν καιρὸν, ὅσον καὶ ὅτι ὁ Δήμαρχος κάμνει τὸν κοιλιακὸν τύπον. Ἐκαστος τὴν δουλειά του.

Ἐχει πολὺ τὸ νεκρικὸν ἢ ἀπὸ τῶν Σπηλιῶν πρὸς τὸ Νεκροταφεῖον ἄγουσα. Στενὴ· μέσῳ κυπαρίσσεων κονιοστεφῶν· πέραν ἐκεῖ χειμάρρος ἀπὸ βουνοῦ, ὡς ἀληθὴς Ἀχέρων εἰς τὸν Ὀλισσὸν καταρρέων. Ἐπαῖται μὲ ἡμισυ σῶμα, δηλ. ἡμίνεκροι· καὶ ἀνηφόρου ἄσθμα· καὶ κατηφόρου κύλισμα· καὶ ἀμαζῶν ὡς χερσαίων τοῦ Χάρωνος ἀκατίων πομπεία· καὶ πλησμονὴ μαυροφορεμένων καὶ σταυροί, καὶ στέφανοι, καὶ ἀμάραντα, καὶ ζαμπάνια, καὶ φούλια, καὶ ζουμπούλια, κατακίτρινα ὅλα, πλὴν πρὸς ὠραίαν ἀντίθεσιν καὶ οἱ σεμνοὶ ἐκεῖ καὶ μυροβόλοι καὶ ὀλοζώντανοι μενεξέδες.

Τί πᾶνόραμα ἀπετέλει τὸ χθεσινὸν πλῆθος! Ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖ· ὅλος ὁ κόσμος ἐκεῖ! Πενθοῦντες, μὴ πενθοῦντες, ἀπηλπισμένοι, φαῖδροι, ἀδιάφοροι, λαίμαργοι διὰ κόλυβα, πεινῶντες διὰ βλέμματα, διψῶντες διὰ περιπάτον, φιλόσοφοι, καλλιτέχναι, ὅλοι αἱ ἀντιθέσεις καὶ ὅλοι αἱ ἁρμονίαι.

Ἀλλὰ τὸ ἐφετεινὸν πένθος ἦτο θάλασσα ἀπὸ μαῦρα καὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὴν ἐπέπλεον ἀπαίσιον τὸ σωσίδιον τοῦ δημάρχου, τοῦ ἀνοίξαντος τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν λάκκων. Μετ' ἀγρίας χαρᾶς ἐδώρησεν εἰς τὸ Νεκροταφεῖον νέας πεδιάδας, βέβαιος ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ τὸ ἔργον τοῦ δι' ἐπιδημιῶν θανατόντων Ἀθηναίους· καὶ ἡνοίχθη ἐκεῖ ὀλόκληρος κοιλάς, εἰς ἣν χωρεῖ νὰ ταφῇ ὑπὸ Σοῦτσον δημαρχοῦντα ὅλ' ἡ Ἑλλάς. Ἀξίος ἄνθρωπος.

Δὲν πιστεύομεν ἡ Κόλασις τοῦ Δάντου νὰ περιέχῃ φρικωδέστερον θέαμα. Τόσοι σταυροί, τόσοι νεοπαγεῖς τάφοι καὶ τόσοι σειραὶ ἐτοιμῶν χαινόντων λάκκων ἵνα δεχθῶν ζώντας ἀκόμα. Ἦτο κατάρχα.

Ὁ ἱεροκῆρυξ Κολιάτσος ἐνώπιον βήματος, μανδῆλιον πάλλευκον λοφοειδὲς πρὸ αὐτοῦ καὶ ποτῆρι βετσινάτο παρ' αὐτοῦ, ὠμίλησε τὰς χεῖρας κινῶν ἄνω καὶ κάτω, ὡς νὰ ἐκωπηλάττει κἀνὲν μονόκωπον, ὠμίλησε περὶ ἄσθματος καὶ κοιλιακοῦ τύπου. Ὁ ἄνθρωπος θὰ ἦτο τῆς ἐναντίας μετ' ὃν Σοῦτσον μερίδος.

Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Νεκροταφείου. Πλῆθος πολὺ κολουδοφάγων στρυμνέεται. Ἄλλο πλῆθος ἀπὸ μάγκας,

ἀπὸ μεσόκοπαις, ἀπὸ γραῖδια, ἀπὸ τραμπούκους· ἀλλὰ κἀνὲν ἀπὸ τὰ κομψὰ δεσποινίδια, τὰ τιτρώσκοντα γερόντων καρδίας, δὲν φαίνεται ἐκεῖ. Ὁ τῶν Νεκρῶν Ἐφορὸς ἀπελπίζεται· ῥηγνύει κραυγὰς ἀπελπισίας: «Σέβασας! Σέβασας! Δὲν ἐντρέπεσθε! Φύγετε ὅλοοι; ἀφῆστε με μονάχοο;» Ἦναγκάσθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ τραπωμεν ἔξω, κυττάζοντες εἰς τὰς γωνίας καὶ κάτωθεν τοῦ στασιδίου μήπως εἶναι κρυμμένο κἀνὲν κομματί. Ἄλλως, μᾶς ἦτο ἀνεξήγητον αὐτὸ τὸ ὑπὸ τοῦ Κλάδου ῥηθέν: «ἀφῆστε με μονάχο!»

Κατεθέσαμεν τοὺς ἐτησίους μας μενεξέδες εἰς τοὺς μεγάλους τάφους τῆς νεωτέρας φιλολογίας μας, τοῦ Παπαρρήγοπούλου καὶ τοῦ Βασιλειάδου, καὶ ἀνεχωρήσαμεν.

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ

Ἐλθὼν λοιπὸν καὶ ἐγὼ χθὲς τὴν πρὸς τὸ Α', Νεκροταφεῖον ἄγουσαν—διότι εἰς τὸ Β' τὸ πρόστυχον, ποῖος καταδέχεται νὰ ὑπάγῃ—καὶ διήλθον μετὰ τῶν πολλῶν τὴν γέφυραν τῶν νεκρῶν.

Ὁδὸς τραχεῖα, πλήρης ἀκανθῶν καὶ τριβόλων, λίθων τε καὶ λάκκων καὶ κονιορτοῦ καὶ χωμάτων—ἡ ὁδὸς τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως—φέρει πρὸς τὸ διαβόητον Α'. τῶν Ἀθηνῶν Νεκροταφεῖον.

Ἡ ὁδὸς αὕτη, ἤκουσα νὰ λέγουν, ὅτι εὐρύνηται ὑπὸ τοῦ νῦν Δημάρχου τοῦ ἄστεος τῆς Παλλάδος, ἐπεδιορθώθη καὶ, μὰ τὸν Χάρωνα, μόνον τὸ ἀσδέστωμα τῆς λειπεί.

Παράδοξος πάλιν αὕτη ἡ μονομανία τοῦ Δημάρχου μας, ἀντὶ νὰ φτειάνῃ, χαλᾷ, καὶ δύνανται τις, μετὰ τὸ ἀζημίωτόν του, κάλλιστα νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ μαστροχλαστή.

Καὶ παραδείγματα: Προνοῶν περὶ τῆς ἀνέτου κοιμήσεως τῶν κεκοιμημένων ἐκ βακτηριδίτιδος καὶ ἄλλων νόσων καὶ μαλακιῶν, ἐσκέφθη νὰ μεγαλώσῃ τὴν Ἀθηναϊκὴν νεκρόπολιν κατὰ φάρδος, μῆκος, πλάτος, καὶ πρᾶγματι τὴν ἐμεγάλωσε χαλάσας ἐν τῶν περιτοιχισμάτων αὐτῆς, ἀφείας καὶ τὸν προστεθέντα χώρον ἀπεριτοιχιστον, ὥστε νὰ λέγῃ ὁ κόσμος—μπῆτε σκύλοι χορέψετε καὶ τοὺς νεκροὺς ξεθάψετε. Καὶ ἄλλο· ἐκείνη ἡ ὁδὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἦτο καρφί μὲς τὸ ἑμάτι τοῦ Δημάρχου μας καὶ εἶπε—στάσου νὰ σὲ διορθώσω ἐγώ.—Καὶ ἰδοὺ αὕτη ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρον μεταβληθεῖσα εἰς τάφρους, χάνδακας, λάκκους καὶ πηγάδια, ἐν οἷς δύνανται πᾶς βερουτιανὸς καὶ μὴ νὰ εὕρῃ σίγουρα τὸ κρεμοτσάκισμά του. Ἐτερον δεῖγμα τῆς χαλασομανίας αὐτοῦ κατάκειται καὶ ἡ νέκ ἀγορά· ἠθέλησε καὶ αὐτὴν νὰ τὴν διορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν διώρθωσε τόσο καλῶς, ὥστε κατέστη ἀδιορθώτος. Ἀλλὰ καὶ τὸ κατεριπωμένον νέον θέατρον ἤγειρε τὴν συμπάθειαν τοῦ Δημάρχου, ἄλλως τὸ ἔχει φάτσα καὶ πρὸ τῆς Δημαρχίας, καὶ ἐρραίζετο ἡ καρδιά του, νὰ τὸ βλέπῃ τόσα ἔτη στὰ σκαριά. Ἐσκέφθη ὅθεν καὶ τοῦτο νὰ τὸ διορθώσῃ ἀγοράζων αὐτὸ, καὶ κύριος οἶδε, τί ἔχει νὰ τραβήξῃ, ἂν εἰς τὰ χεῖρά του, δὸς ὁ Θεὸς, νὰ πέσῃ.

Αἱ τὸρα εἶνε ἡ δὲν εἶνε ὁ Δήμαρχός μας μαστροχλαστής;